

VÄSTERÅS STAD

Håkan Svärd
Stadsledningskontoret
hakan.svard@vasteras.se
076-569 34 36

1

2018-09-03

Dnr: M2018/01132/Ee

Dnr: KS-2018/01797

Miljö- och energidepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
anna.m.carlsson@regeringskansliet.se

Remissvar gällande: Energimarknadsinspektionens rapport Samhällsekonomiska analyser vid investering i stamnätet för el

Västerås stad har tillsammans med stadens energibolag Mälarenergi AB samt Fyra Mälärstäder (Enköping, Eskilstuna och Strängnäs) tagit del av Energimarknadsinspektionens (Ei) remiss om samhällsekonomiska analyser vid investering i stamnätet för el.

YTTRANDE

Sammantaget lyfter Västerås stad upp nedanstående viktiga punkter kopplade till remissen:

- Västerås stad anser främst att en förenkling och effektivisering av processen är nödvändig. Dagens process är alltför långsam och Ei:s förslag riskerar att göra den ännu långsammare. Effektivisering av tillståndsprocess behöver göras. En del är att undvika granskning av oberoende aktör då detta förfarande riskerar att både förlänga och fördyra processen.
- När den samhällsekonomiska analysen görs behöver hänsyn även tas till andra politiska mål som tillväxt, arbetstillfällen och miljömål. För kommuner och regioner är arbetsmarknad och lokal tillväxt viktiga frågor och starkt beroende av utbyggnad av kapacitet i elnäten. Dessa parametrar bör därför vägas in i den samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningen.
- Utbyggnad utifrån förväntad tillväxt bör göras för att lokalnätsföretagen ska kunna möta efterfrågan i expansiva regioner.
- Koordinering med lokala aktörer är viktig för att de ska kunna bidra till den samhällsekonomiska analysen när det gäller de lokala delarna. På ett systematiskt sätt behöver Svenska kraftnät kommunicera och samråda med kommuner, lokalnätsföretag och andra lokala aktörer för att kunna genomföra en mer heltäckande samhällsekonomisk analys.
- Krav på utökad öppenhet och transparens mellan stamnät, regionnät och lokalnät behövs. Detta gäller främst säkerhetsmarginaler och möjlighet till efterfrågefleksibilitet.

EFFEKTIVISERING OCH FÖRENKLING AV PROCESSEN

Vår uppfattning är att Svenska Kraftnät har en bra planering för utbyggnad för att minska "flaskhalsar". Problemet är dock att det tar alltför lång tid med utbyggnaden

Organisationsnr: 212000-2080

Postadress
Västerås stad
Stadsledningskontoret
721 87 Västerås

Epost
kommunstyrelsen@vasteras.se

Handläggare
Theresa D'Errico
Strateg
021-39 28 35
theresa.derrico@vasteras.se

Kontaktcenter
021-39 00 00

Webbplats
www.vasteras.se

vilket försvårar möjligheten att erbjuda anslutningar på lokalnätets nivå inom rimlig tid. Det finns stor risk att den process som Ei föreslår innebär en avsevärd förlängning av tillståndsprocessen. Det i sin tur förlänger än mer tiden för investeringar som är nödvändiga för de anslutningar som lokalnäten vill göra utifrån efterfrågan. Det kan innebära att lokala investeringar uteblir och i värsta fall kanske investeringarna inte ens hamnar i Sverige. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är det inte bra och därför bör man eftersträva en effektivisering.

Utbyggnaden av stamnätet tar mycket lång tid och införandet av samhällsekonomiska analyser riskerar att förlänga ledtiderna ytterligare. Risker att stora ledtider gör att etableringar i regionen uteblir vilket i sin tur ger negativa samhällsekonomiska effekter.

Ei föreslår i rapporten att ett system med oberoende granskare ska tillämpas för att granska den samhällsekonomiska analys som Svenska Kraftnät genomför. I Norge har ett liknande system använts och där finns farhågor om att granskarna, som är privata konsultföretag, inte är tillräckligt oberoende i förhållande till Statnett. Västerås stad anser att införande av ett sådant system riskerar att leda till både längre och dyrare processer samt att samma farhåga som finns i Norge även kommer att finnas i Sverige. Västerås stad anser att ett formaliserat samråd med stor transparens och granskning från Tillsynsmyndigheten borde räcka för att göra en resurseffektiv granskning.

Mer omfattande kalkylkrav kan leda till avstående från investeringar alternativt en längre tillståndsprocess som i förlängningen innebär högre avgifter för elnätscunderna. En utbyggnad i lokalnäten som möjliggör fler kunder i samma nät kommer att leda till lägre kostnader för kundkollektivet.

HÄNSYN TILL POLITISKA MÅL SÅ SOM TILLVÄXT, ARBETSTILLFÄLLEN OCH MILJÖMÅL

De politiska mål som lyfts fram som betydelsefulla för den nordiska elmarknaden är integration av förnybar energi, minskad andel växthusgaser i den nordiska elproduktionen samt integration av elmarknader för skapandet av en europeisk elmarknad. För att värdera hur en infrastrukturinvestering bidrar till samhällsutvecklingen behöver dock flera politiska mål lyftas fram. För vår region är tillväxt och utveckling av arbetsmarknaden viktiga politiska mål som riskerar att inte kunna uppnås till följd av brister i elnätscapacitet för befintliga eller nya verksamheter som vill etablera sig i regionen. Mälardalsregionen är en expansiv region och vill kunna möta behov och efterfrågan från kunder och medborgare. För att ta hänsyn till dessa delar behöver den samhällsekonomiska analysen vidgas till att även omfatta dessa mål.

UTBYGGNAD AV STAMNÄTET UTIFRÅN FÖRVÄNTNINGAR OM TILLVÄXT

Med det uppdrag Svenska Kraftnät har så är vår uppfattning att man i större grad än idag bör planera för utbyggnad av stamnätet utifrån förväntningar om tillväxt. Hela Mälardalen är en expansiv region och vi ser ett behov av att i god tid förbereda överliggande nät för framtida anslutningar. Anslutningsplikten ska säkra att kapacitet finns men ledtiderna och utbyggnadstakten gör att det tar alldeles för lång tid innan kapaciteten finns på plats. Det är alltså inte tillräckligt att hänvisa till att det finns anslutningsplikt då anslutningen inte är tillgänglig i närtid och tiden innan den kan fullgöras är väldigt lång. Genom ökade krav på investeringarna som görs i stamnätet finns risken att utbyggnad mot "förväntad tillväxt" försvåras.

KOORDINERING MED LOKALA AKTÖRER OCH DERAS BIDRAG TILL DEN SAMHÄLLESEKONOMISKA ANALYSEN

I rapporten lyfts fram att en samhällsekonomisk analys kan kräva en viss koordinering med ägare av underliggande nät och andra infrastrukturer samt nya och befintliga elproducenter och förbrukare eller energitjänsteföretag. Västerås stad vill understryka att det inte bara *kan* krävas koordinering utan att det *ska* koordineras.

Ei lyfter fram de drivkrafter som finns för Svenska Kraftnäts planerade investeringar. På ett övergripande plan handlar det om Europeiska kommissionens strategi om en gemensam energiunion vilket kräver utlandsförbindelser samt Energiöverenskommelsen som innebär mer förnybar energi och effektivare energianvändning.

I Svenska Kraftnäts nätutvecklingsplan delas drivkrafter för utbyggnad upp i *anslutningar, marknadsintegration, systemförstärkningar* samt *reinvesteringar* vilka ska fånga de olika orsakerna som ligger bakom de nätåtgärder som Svenska Kraftnät genomför.

Det som är viktigt att lyfta fram, enligt Västerås stad, är hur behov av överföringskapacitet kan lyftas fram till Svenska Kraftnät och hur behoven sedan prioriteras. I nuläget tecknar lokalnätetsföretaget så kallade reservationsavtal med överliggande regionnät som sedan i sin tur signalerar vidare till Svenska Kraftnät om kapacitetsbehovet. Det som inte framgår i rapporten är hur denna process hanteras idag och hur den skulle kunna effektiviseras, göras mer transparent och bidra till en bättre samhällsekonomisk analys.

Tanken med förslaget från Ei är att Svenska Kraftnät ska göra en samhällsekonomisk analys för en nätinvestering. För vissa kriterier som Ei lyft fram i rapporten kommer Svenska Kraftnät att kunna göra en analys utan stor inblandning från andra intressenter. De samhällsnyttor som Svenska Kraftnät däremot har svårt att uppskatta är de effekter som uppstår när det gäller exempelvis fler arbetstillfällen, möjlighet att bygga bostäder, utbyggnad av lokal laddinfrastruktur och liknande. Dessa effekter behöver lokala aktörer (exempelvis en kommun) föra fram, vilket kan göras i samrådet som föreslås i rapporten. Ett alternativ är att lokalnätetsföretaget i samarbete med de aktörer som behöver utökad kapacitet bidrar till den samhällsekonomiska analysen från sitt perspektiv. Den lokala parten får då också titta på möjliga alternativ som efterfrågefleksibilitet så att detta också finns med som en ingående parameter i analysen. Den samhällsekonomiska analys som sedan gjorts på lokal nivå rapporteras sedan vidare till Svenska Kraftnät för att kunna utgöra en ingående parameter i Svenska Kraftnäts större analys. Samhällsnyttan av utökad kapacitet måste också ställas mot de ekonomiska konsekvenserna som följer av att kapacitet inte byggs ut.

ÖKAD ÖPPENHET OCH TRANSPARENS

Ett annat sätt att hantera den effektbrist som finns inom vår region är att se över de säkerhetsmarginaler som såväl stamnätet som regionnätet och slutligen också lokalnätet tvingas förhålla sig till. En större öppenhet och transparens mellan nätägarna skulle sannolikt möjliggöra snabbare nyanslutningar i lokalnäten. En utökad användning av efterfrågefleksibilitet på alla nätnivåer, främst avseende kunder med hög förbrukning, skulle säkert också bidra till att minska effektbristen i

lokalnäten. Det här nämns också som möjligheter i rapporten bl. a när man refererar till Norge.

Med vänlig hälsning

Anders Teljebäck
Kommunstyrelsens

ordförande

Bo Dahllöf

Stadsdirektör